

رابطه منزلت‌های هویت و هوش هیجانی در دانشآموزان دبیرستانی دختر و پسر^۱

The relationship between ego identity status and emotional intelligence in high school students

A. Rahiminezhad, Ph.D.

دکتر عباس رحیمی نژاد*

E. Enjedani, M.A.

** انسیه انجданی

چکیده

پژوهش نشان داده است که سردرگمی هویت با کاهش رواندرستی در دامنه‌ای از ناتوانی هیجانی تا آسیب روانی همراه است. مسئله مطالعه حاضر این است که بین منزلت‌های هویت بین شخصی، جنسیت و سن با مؤلفه‌های هوش هیجانی چه رابطه‌ای وجود دارد. هدف پژوهش حاضر شناخت رابطه بین منزلت‌های هویت، جنسیت و سن با مؤلفه‌های هوش هیجانی است. روش پژوهش از نوع همبستگی است. برای این منظور ۲۳۵ نفر از دانشآموزان شهر تهران به صورت تصادفی خوش‌های از منطقه ۳ و ۱۷ انتخاب شدند. با استفاده از نسخه فارسی پرسشنامه عینی هویت من (EOM-EIS-2) و نسخه فارسی پرسشنامه هوش هیجانی (TMMS) ساللوی و میر (۱۹۹۵) اطلاعات به صورت کلاسی جمع‌آوری شد. با استفاده از رگرسیون گام‌به‌گام

۱. هزینه این پژوهش از محل اعتبارات معاونت پژوهشی دانشگاه تهران طرح شماره ۴۱۶۰۰۱۴/۱/۱ تأمین شده است.

*. دانشیار دانشگاه تهران (نویسنده مسؤول)

**. کارشناس ارشد روانشناسی عمومی دانشگاه تهران

متغیرهای پیش‌بین شامل منزلت‌های هویت عقیدتی، جنسیت و سن در یک مرحله و منزلت‌های بین شخصی، جنسیت و سن در مرحله دیگر با متغیرهای ملاک توجه به احساسات، تمایز احساسات و بازسازی خلقی در معادله رگرسیون قرار گرفتند. یافته‌ها نشان داد: (الف) جنسیت ۸ درصد و دنباله‌روی عقیدتی ۵ درصد توجه به احساسات را پیش‌بینی کردند؛ (ب) هویت یافتنگی بین شخصی ۶ درصد و جنسیت ۳ درصد تمایز احساسات را پیش‌بینی کردند. به این معنی که اولاً منزلت‌های هویت بین‌شخصی نسبت به هویت عقیدتی توانایی پیش‌بینی بیشتری از یرمقیاس‌های هوش هیجانی را داشتند. ثانیاً توجه و تمایز احساسات رابطه قابل ملاحظه‌ای با جنسیت آزمودنی‌ها (بهنفع دختران) داشت.

واژه-کلیدها: منزلت هویت، هوش هیجانی، توجه به احساسات، تمایز احساسات.

Abstract

The literatures have showed, identity diffusion had relation with decreasing well-being from emotional disabilities to psychopathology. The problem of this study was to investigate the relation between identity statuses and component of emotional intelligence. The aim of this research was to determine the relationship of identity statuses, gender and age with emotional intelligence subscales. The research method is correlational research. For this purpose the number of 235 high school students was selected randomly from zone 3 and 17 of educational divisions. The instruments were Farsi translation of EOM-EIS-2 of Benion and Amads (1986) and Farsi version of emotional intelligence TMMS of Salovay and Mayer (1995). The questionnaires were carried out in the classes of selected high schools. At the first the stepwise regression analysis used for predicting subscales of emotional intelligence with predictors of ideological identity statuses, gender and age of students. Results showed: a) attention to emotion was predicted 8% by sex and 5% by ideological foreclosure; b) differentiation of emotion was predicted 6% by ideological achievement and 3% by sex. first, the interpersonal identity statuse had a stronger role in predicting emotional intelligence than ideological identity statuses. Second, the sex of students showed a considerable role in predicting emotional intelligence.

Keywords: identity statuses, emotional intelligence, attention to emotion, differentiation of emotion.

Contact information: arahimi@ut.ac.ir

مقدمه

اریکسون برای اولین بار مفهوم هویت‌یافنگی در برابر بحران‌زدگی در نظریه تحول شخصیت را مطرح کرد (اریکسون، ۱۹۶۳). وی روند شکل‌گیری هویت در دوره نوجوانی را روند آرام و تدریجی تحول "من" توصیف کرده است که به موجب آن همانندسازی‌هایی که فرد از دوره کودکی تا اوایل نوجوانی انجام داده است به بهترین شکل به پیکربندی جدیدی می‌رسد که فراتر از مجموع اجزاء آن است (کروگر، مارتینوسن و مارشیا؛ ۲۰۱۰). عدم ارائه تعریف عملیاتی از منزلت‌های هویت سبب شد تا مارشیا (۱۹۶۶) با هدف گسترش نظریه اریکسون الگوی منزلت‌های هویت خود بر اساس دو بعد کاووشگری^۱ و تعهد^۲ چهار منزلت هویت را در مواجهه با موضوع هویت‌یابی مطرح کند.

مارشیا (۱۹۶۶) معتقد است که این چهار منزلت هویت با توجه به اینکه فرد به چه میزان جستجو کرده است (یعنی میزان دستیابی فرد به هویت) و میزان تعهد فرد (دستیابی به یک انتخاب محکم در حیطه هویت و مشغول شدن به فعالیت‌های جدی در ارتباط با این انتخاب) متمایز می‌شود. افرادی که جستجوی هویت را از سر گذرانده‌اند، به هویتشان دست یافته‌اند و به‌شكل موفقیت‌آمیزی بحران روانی اجتماعی مطرح شده توسط اریکسون را از سر گذرانده‌اند در منزلت هویت‌یافنگی قرار دارند. کسانی که نه جستجویی کرده‌اند و نه به هویت دست یافته‌اند در منزلت سردرگمی قرار دارند. منزلت هویت بحران‌زدگی عبارتست از وضعیتی که در آن فرد به جستجو (اکتشاف) دست زده‌اند اما به هویت دست نیافته‌اند و در نهایت در موقعیت دنباله‌روی افراد بدون اینکه فرآیند جستجو (اکتشاف) را طی کرده باشند به هویت دست یافته‌اند.

از نظر اریکسون (۱۹۶۸) چالش روانی- اجتماعی دوره نوجوانی حرکت از سردرگمی هویت به سوی دستیابی به هویت منسجم و پایدار است. نوجوانانی که به هویت دست می‌یابند در مقایسه با کسانی که دچار سردرگمی هویت هستند ثبات بیشتری دارند، تعریف دقیق‌تری از

خود دارند و بهزیستی روانشناسی‌شان بالاتر است. بنابر نظریه‌های اریکسونی‌ها و نو اریکسونی‌هایی مثل مارشیا (۱۹۸۰) شکل‌گیری هویت فرد نیازمند آنست که فرد قبل از معهده شدن به جستجو در دامنه گزینه‌های زندگی در حیطه‌های درونفردی و اعتقادی پردازد (گرف، مولیس و مولیس؛ ۲۰۰۸). بنابراین ابزارهای سنجش منزلت‌های هویت افراد می‌توانند علاوه بر ارائه یک ارزیابی کلی از منزلت هویت فرد نمراتی نیز برای منزلت هویت افراد در دو حیطه اعتقادی و بین‌شخصی به دست بدهند. در حیطه‌های اعتقادی، ارزش‌های شغلی، مذهبی، سیاسی و سبک زندگی فرد مورد ارزیابی قرار می‌گیرد و در حیطه‌های بین‌شخصی روابط دوستانه، نگرش‌های فرد در زمینه نقش‌های جنسیتی و انتخاب تفریح و رابطه با جنس مخالف مورد ارزیابی قرار می‌گیرد (آرست، کروگر، مارتینوسن و مارشیا، ۲۰۰۹) بنابراین بخشی از فرآیند دستیابی فرد به هویت مستلزم جستجو و بررسی ابعاد درونی شخصیت است و چنانکه مشاهده می‌شود بخشی از ابعاد درونی شخصیت فرد را ویژگی‌ها و وضعیت هیجانی او تشکیل می‌دهد. در نتیجه پیشرفت فرد در مسیر دستیابی به هویت با شناخت و ادراک او از وضعیت و ویژگی‌های هیجانی خود نیز در ارتباط است.

مفهوم هوش هیجانی^۳ ابتدا توسط سالووی و میر (۱۹۹۰) مطرح شد. آن‌ها در تعریف، هوش هیجانی را به عنوان زیرمجموعه هوش اجتماعی که آن را توانایی نظارت^۴ بر احساسات و هیجان‌های خود و دیگران، تمایز قائل شدن بین آن‌ها و استفاده از این اطلاعات برای راهنمایی تفکر و عمل دانستند. از نظر آن‌ها هوش هیجانی شامل سه مؤلفه ارزیابی و بیان هیجان^۵، نظام جویی هیجان^۶ و کاربرد هیجان^۷ بود. دو بعد ارزیابی و بیان هیجان و نظام جویی هیجان هم در خود فرد و هم در دیگران مورد نظر بود. مفهوم هوش هیجانی سالووی و میر (۱۹۹۰) توسط روانشناسان مختلف عملیاتی شده است. در این زمینه دو نگاه متفاوت به موضوع هوش هیجانی صورت گرفته است. نگاه اول که بیشتر بر اساس نظریه سالووی و میر متکی است، هوش هیجانی را به عنوان توانایی^۸ در نظر گرفته‌اند (میر و همکاران، ۱۹۹۹؛ میر و سالووی ۱۹۹۷ و میر و همکاران، ۲۰۰۰ به نقل از جونکر و ولسو، ۲۰۰۸). نگاه دوم که آن را ترکیبی و یا مدل شخصیتی می‌نامند که ترکیبی از توانایی و ویژگی‌های شخصیتی که شامل جنبه‌های هیجانی، شخصیتی و یا سرشتی است (بار-آن، ۱۹۹۷، به نقل از پالمر، منوچا، گیگانس و استوف، ۲۰۰۳). سالووی و میر (۱۹۹۷، به نقل از شاته و همکاران، ۱۹۹۸) در الگوی خود تجدیدنظر کردند

و به جنبه‌های شناختی هوش هیجانی بیشتر بها دادند و به جنبه‌های توانایی‌های رشد هوشی و رشد هیجانی بیشتر تأکید کردند. توضیح اینکه ساللووی و میر هوش هیجانی را در حوزه‌های: ادراک، ارزیابی، بیان هیجان، تسهیل هیجانی تفکر^۹، فهمیدن، تحلیل و کاربرد دانش هیجانی و نظم‌جویی تفکری هیجان گرفته تا رشد هیجانی و رشد هوشی گسترش دادند. با توجه به تحول هویت در دوره نوجوانی و ادامه آن در سال‌های اولیه جوانی و منزلت‌های مختلف هویت که جوانان در آن قرار دارند انتظار می‌رود بین برخی منزلت‌های هویت مانند سردرگمی و بحران‌زدگی بهویژه در بخش هویت بین شخصی رابطه وجود داشته باشد.

مجموع نکاتی که به آنها اشاره شد به طرح این فرضیه می‌انجامد که موقعیت فرد در مسیر دستیابی به هویت یا منزلت هویت که فرد اختیار می‌کند می‌تواند در ارتباط با توانایی او در ادراک، بیان، فهم، تسهیل و تنظیم هیجان‌ها یا هوش هیجانی قرار بگیرد. از جمله شواهدی که به تقویت این فرضیه کمک می‌کند وجود نقص در مجموع این عوامل در افراد مبتلا به اختلال شخصیت مرزی است. اختلال شخصیت مرزی با رفتار تکانشی، خودانگاره و روابط میان‌فردی ناپایدار و مشکلات جدی در کنترل خلق و هیجان مشخص می‌شود (انجمان روانشناسی آمریکا، ۲۰۰۰؛ نقل از گاردнер و کوالتر، ۲۰۰۹). پژوهشگران معتقدند اختلال در روابط بین شخصی و آشتگی در هویت که از ویژگی‌های این اختلال است ممکن است با ناتوانی در ابراز، استفاده و مهار هیجان‌ها و اطلاعات هیجانی در ارتباط باشد (زیندر، ماتنوس و رابرتس، ۲۰۰۹؛ نقل از مشهدی، سلطانی شورباخورلو و رزمجوبی ۱۳۸۹). همچنین گاردner و کوالتر (۲۰۰۹) در بررسی ارتباط میان هوش هیجانی و اختلال شخصیت مرزی مشاهده کردند که نمره کلی هوش هیجانی افراد از میان مؤلفه‌های اختلال شخصیت مرزی بالاترین همبستگی منفی را با اختلال در هویت افراد دارد. همچنین در ادبیات پژوهشی از میان متغیرهای موجود در حیطه هیجان‌ها ارتباط میان صمیمیت و دلبستگی (آرثت، کروگر، مارتینوسن و مارشیا، ۲۰۰۹؛ زیرمن و بکر-استول، ۲۰۰۲)، حمایت ارتباطی^{۱۰} (هال و برسراد، ۲۰۰۶)، با متغیر منزلت هویت مورد بررسی قرار گرفته است. همچنین برزوونسکی، ماسک و نورمی (۲۰۰۳) بنابر نتایج مطالعه‌شان مطرح کردند که سردرگمی هویت با کاهش بهزیستی در دامنه‌ای از ناتوانی هیجانی تا آسیب روانی همراه است. مطالعه آستین، ساکلوفسک و ایوان (۲۰۰۵) روی دو گروه از جوانان کانادایی و اسکاتلندي حاکی از رابطه منفی هوش هیجانی با ناگویی هیجانی^{۱۱} و مصرف الکل

از یکسو و رابطه مثبت هوش هیجانی با رضایت از زندگی و شبکه اجتماعی از سوی دیگر بود. پژوهش در زمینه رابطه منزلت‌های هویت یا شبکه‌های هویت و هوش هیجانی بسیار اندک است. بدري، احمدی و قادری (۲۰۱۳) رابطه شبکه‌های هویت و هوش هیجانی را در نمونه دانش آموزان ایرانی مورد بررسی قرار دادند. نتیجه این پژوهش حاکی از رابطه همبستگی مثبت بین هوش هیجانی و شبکه اطلاعاتی و شبکه هنجاری بود. با وجود شواهد پژوهشی که می‌تواند بیانگر وجود ارتباط میان منزلت هویت و هوش هیجانی افراد باشند؛ مؤلفان به مطالعه‌ای برنخوردنند که مستقیماً ارتباط میان این دو متغیر را بررسی کرده باشد. به نظر می‌رسد انجام چنین مطالعه‌ای می‌تواند گامی باشد در جهت روشن شدن رابطه منزلت‌های هویت و مؤلفه‌های هوش هیجانی. مطالعه حاضر به بررسی ارتباط میان منزلت‌های هویت من و مؤلفه‌های هوش هیجانی پرداخته است.

سؤال‌های پژوهش

- ۱- آیا بین منزلت‌های هویت و مؤلفه‌های هوش هیجانی رابطه وجود دارد؟
- ۲- منزلت‌های هویت عقیدتی، جنسیت و سن دانش آموزان چقدر توجه به احساسات را پیش‌بینی می‌کنند؟
- ۳- منزلت‌های هویت عقیدتی، جنسیت و سن دانش آموزان چقدر تمایز احساسات را پیش‌بینی می‌کنند؟
- ۴- منزلت‌های هویت عقیدتی، جنسیت و سن دانش آموزان چقدر بازسازی خلقوی را پیش‌بینی می‌کنند؟
- ۵- منزلت‌های هویت بین شخصی، جنسیت و سن دانش آموزان چقدر توجه به احساسات را پیش‌بینی می‌کنند؟
- ۶- منزلت‌های هویت بین شخصی، جنسیت و سن دانش آموزان چقدر تمایز احساسات را پیش‌بینی می‌کنند؟
- ۷- منزلت‌های هویت بین شخصی، جنسیت و سن دانش آموزان چقدر بازسازی خلقوی را پیش‌بینی می‌کنند؟

روش

جامعه آماری، نمونه و روش نمونه‌گیری: این پژوهش از نوع همبستگی است و جامعه آماری آن را دانشآموزان مقطع دبیرستان شهر تهران تشکیل دادند. و نمونه پژوهش برای دختران یکی از دبیرستان‌های منطقه ۳ و برای سران یکی از دبیرستان‌های منطقه ۱۷ به قید قرعه انتخاب شدند. تعداد نمونه ۲۳۵ دانشآموز شدند که به روش نمونه‌گیری تصادفی خوش‌های انتخاب شدند. پس از بررسی پاسخنامه ۲۲۲ پاسخنامه برای تحلیل قابل استفاده بود. میانگین سن دانشآموزان ۱۵/۴۱ سال و انحراف استاندارد آن ۲/۵۵ بود. اطلاعات بیشتر درباره نمونه پژوهش در جدول شماره (۱) ارائه شده است.

جدول ۱: ویژگی‌های جمعیت‌شناختی نمونه پژوهش

پسر	دختر	جنسیت			
		پایه‌های تحصیلی			
۳۱	۴۳	اول			
۳۷	۵۲	دوم			
۳۰	۴۲	سوم			
۹۸	۱۳۷	کل			
انحراف استاندارد	میانگین	انحراف استاندارد	میانگین	سن به تفکیک جنسیت	سه پایه
۱/۹۴	۱۵/۴۵	۲/۸۸	۱۵/۳۹		

ابزار سنجش: ۱- پرسشنامه گسترش‌یافته سنجش عینی هویت من^{۱۲} (EOM-EIS-2)، این پرسشنامه که توسط آدامز و همکارانش در سال ۱۹۸۶ تکمیل و گسترش یافته است دارای ۶۴ سؤال است و در دو بخش عقیدتی و بین‌شخصی منزلت هویت فرد را بررسی می‌کند. هر بخش دارای چهار محتواست؛ بخش عقیدتی هویت در خصوص موضع‌گیری فرد نسبت به شغل، فلسفه زندگی، مذهب و سیاست و بخش هویت بین‌فردی شامل موضع‌گیری فرد نسبت به نقش همسری، انتخاب دوست، انتخاب تفریح و تنظیم رابطه با فرد جنس مخالف است. این پرسشنامه در ایران توسط رحیمی‌نژاد (۱۳۷۹) قابلیت اعتماد آن شده است که ضریب آلفای کرونباخ در دانشجویان برای زیرمقیاس‌های هویت عقیدتی و هویت بین‌شخصی از ۰/۵۹ تا ۰/۸۱ گگارش شده است. همچنین ضریب درستی آزمون مجدد ابزار برای این دو زیرمقیاس از ۰/۵۴ تا ۰/۷۶ به دست آمده است. همچنین ضریب قابلیت اعتماد این پرسشنامه برای دانشآموزان شهر تهران در مقیاس‌های هویت عقیدتی بر حسب آلفای کرونباخ برای

هویت یافتنگی ۰/۶۲، بحران زدگی عقیدتی ۰/۴۴، دنباله‌روی ۰/۷۱ و برای سردرگمی ۰/۵۱ به دست آمد. همچنین برای زیرمقیاس‌های هویت بین شخصی برای هویت یافتنگی ۰/۶۳، بحران زدگی ۰/۵۲، دنباله‌روی ۰/۷۴ و سردرگمی ۰/۵۰ به دست آمد. تمام همبستگی‌های به دست آمده در سطح خطای ۰/۰۰۱ معنی‌دار است. درستی پرسشنامه EOM-EIS2 با استفاده از تحلیل عاملی اکتشافی و تأییدی توسط رحیمی نژاد (۱۳۹۳) مورد مطالعه و تأیید قرار گرفت.

۲- مقیاس هوش هیجانی سالروی و میر (TMMS):^{۱۳} یک ابزار خودگزارش‌دهی کوتاه است که به‌وسیله میر و همکاران (۱۹۹۵) به‌نقل از قربانی و همکاران (۲۰۰۲) همکاران طراحی گردید. این مقیاس ابتدا از ۶۲ سؤال به‌عنوان مخزن سوالات تشکیل شد و پس از تحلیل عاملی درنهایت به ۳۰ ماده کاهش یافت و نهایی شد. پاسخ‌های این مقیاس بر روی مقیاس پنج درجه‌ای لیکرت که از کاملاً مخالف تا کاملاً موافق درجه‌بندی شده است. در این مقیاس نمره بالاتر بیانگر هوش هیجانی بالاتر است. این مقیاس توسط قربانی و همکاران (۲۰۰۲) در ایران و در جامعه دانشجویی قابلیت اعتماد شده است. ضریب آلفای کرونباخ توجه به احساسات ۰/۶۲ تمایز احساسات ۷۷/۰ و بازسازی خلقی ۶۵/۰ گزارش شده است.

۱۵۵‌ها یافته‌ها

در این قسمت ابتدا شاخص‌های توصیفی متغیرها و سپس جدول همبستگی متغیرها ارائه شده است. در ادامه تحلیل‌های آماری برای آزمون پرسش‌های پژوهش ارائه شده است.

جدول ۲: میانگین و انحراف استاندارد مؤلفه‌های هوش هیجانی در نمونه

ذیرمقیاس‌ها	تجویی	توجه به احساسات	تمایز احساسات	میانگین- انحراف استاندارد	میانگین- انحراف استاندارد	بازسازی خلقی	میانگین- انحراف استاندارد
دختران	جنسيت	(۵/۵۶) ۴۱/۴۸	(۵/۰۲) ۳۶/۴۳	(۱۹/۵۳) ۴۰/۴۰ (۳/۴۰)	میانگین- انحراف استاندارد	میانگین- انحراف استاندارد	بازسازی خلقی
پسران		(۴/۱۴) ۳۸/۴۴	(۴/۲۴) ۳۴/۲۱	(۱۸/۱۶) ۵۰/۵۰ (۲/۵۰)			
کل		(۵/۲۴) ۴۰/۲۹	(۴/۸۴) ۳۵/۵۶	(۱۸.۹۹) ۳.۱۶ (۳)			

۱- یافته‌های سؤال یک در خصوص همبستگی منزلت‌های هویت عقیدتی و زیرمقیاس‌های هوش هیجانی. نتایج بررسی ارتباط منزلت‌های هویت عقیدتی با مؤلفه‌های هوش هیجانی به کمک ضریب همبستگی پرسون در جدول شماره (۳) گزارش شده است:

جدول ۳: ضریب‌های همبستگی بین منزلت‌های هویت عقیدتی و مؤلفه‌های هوش هیجانی

بازسازی خلقی	تمایز احساسات	توجه به احساسات	مؤلفه‌های هوش هیجانی	
			منزلت‌های هویت	
۰/۰۵	۰/۰۹	۰/۲۱**	سردرگمی عقیدتی	
۰/۰۶	۰/۰۳	۰/۱۸**	دباله‌روی عقیدتی	
۰/۰۴	۰/۱۳	۰/۱۹**	بحran زدگی عقیدتی	
۰/۱۰	۰/۱۹**	۰/۱۲	هویت یافتنگی عقیدتی	

* $p < 0.05$ ** $p < 0.01$

چنان‌که در جدول شماره (۳) مشاهده می‌شود تمام منزلت‌های هویت جز هویت یافتنگی با تمایز احساسات همبستگی مثبت معنادار دارد ($p < 0.01$)، هویت یافتنگی عقیدتی تنها مؤلفه‌ای است که با تمایز احساسات رابطه دارد ($p < 0.01$) و هیچ یک از منزلت‌های هویت با بازسازی خلقی ارتباط ندارد.

- یافته‌های مربوط به سؤال دوم در خصوص متغیرهای پیش‌بینی کننده جنسیت و سن و منزلت‌های هویت عقیدتی با با متغیر ملاک توجه به احساسات در جدول‌های شماره (۴ و ۵) ارائه شده است. نتایج بررسی وزن منزلت‌های هویت دباله‌روی عقیدتی، بحران‌زدگی عقیدتی و دو متغیر سن و جنس را در پیش‌بینی مؤلفه توجه به احساسات نشان می‌دهد:

جدول ۴: خلاصه تحلیل واریانس و مدل رگرسیون رابطه توجه به احساسات با منزلت‌های هویت دباله‌روی عقیدتی، بحران‌زدگی عقیدتی و دو متغیر سن و جنس

متغیرداری	R ² تعديل شده	'ΔR	R	F	درجه آزادی	مدل	
۰/۰۰۰۱	۰/۰۷۵	۰/۰۸۰	۰/۲۸۲	۱۹/۰۱۶	۱ ۲۲۰ ۲۲۱	رگرسیون باقیمانده کل	جنسیت
۰/۰۰۰۱	۰/۱۲۴	۰/۰۵۲	۰/۳۶۳	۱۶/۵۷۵	۲ ۲۱۹ ۲۲۱	رگرسیون باقیمانده کل	دباله‌روی عقیدتی
۰/۰۰۰۱	۰/۱۴۹	۰/۰۲۹	۰/۴۰۱	۱۳/۹۰۰	۳ ۲۱۸ ۲۲۱	رگرسیون باقیمانده کل	سن
۰/۰۰۰۱	۰/۱۶۳	۰/۰۱۷	۰/۴۲۲	۱۱/۷۴۴	۴ ۲۱۷ ۲۲۱	رگرسیون باقیمانده کل	بحran زدگی عقیدتی

با توجه به یافته‌های جدول شماره (۴) ارتباط تمام متغیرهای ملاک با متغیر پیش‌بین توجه به احساسات معنادار است؛ متغیر جنسیت به نفع دختران ۸ درصد تغییرات متغیر ملاک را به طور معنادار تبیین می‌کند و متغیرهای دنباله‌روی عقیدتی، سن و بحران‌زدگی عقیدتی هر یک به ترتیب به اندازه ۵ درصد، ۳ درصد و ۲ درصد این میزان را افزایش می‌دهند.

جدول ۵: ضرایب استاندارد و غیر استاندارد تحلیل رگرسیون توجه به احساسات بر اساس مدل جنسیت، جنسیت و دنباله‌روی عقیدتی، جنسیت، دنباله‌روی عقیدتی و سن، در آخرین مرحله جنسیت، دنباله‌روی عقیدتی، سن و بحران‌زدگی عقیدتی در پیش‌بینی توجه به احساسات

معناداری	t	Beta	SE	B	مدل
۰/۰۰۰۱	۴۳/۳۸۸	-۰/۲۸۲	۱/۰۲۶	۴۴/۵۱۵	عدد ثابت
۰/۰۰۰۱	-۴/۳۶۱		۰/۶۹۶	-۳/۰۳۳	جنسیت
۰/۰۰۰۱	۲۷/۶۸۰	-۰/۳۱۹	۱/۴۶۸	۴۰/۶۲۵	عدد ثابت
۰/۰۰۰۱	-۵/۰۰۴		۰/۶۸۶	-۳/۴۳۴	جنسیت
۰/۰۰۰۱	۳/۶۱۸		۰/۰۵۴	۰/۱۹۴	دنباله‌روی عقیدتی
۰/۰۰۰۱	۱۴/۰۱۴	-۰/۳۲۳	۲/۴۹۹	۳۵/۰۲۲	عدد ثابت
۰/۰۰۰۱	-۵/۱۳۷		۰/۶۷۶	-۳/۴۷۴	جنسیت
۰/۰۰۰۱	۳/۸۵۲		۰/۰۵۳	۰/۲۰۴	دنباله‌روی عقیدتی
۰/۰۰۶	۲/۷۴۹		۰/۱۲۸	۰/۳۵۲	سن
۰/۰۰۰۱	۱۱/۱۱۱	-۰/۳۱۴	۲/۸۷۲	۳۱/۹۱۳	عدد ثابت
۰/۰۰۰۱	-۵/۰۲۲		۰/۶۷۲	-۳/۳۷۷	جنسیت
۰/۰۰۱	۳/۴۹۱		۰/۰۵۳	۰/۱۸۶	دنباله‌روی عقیدتی
۰/۰۰۸	۲/۶۶۸		۰/۱۶۵	۰/۱۲۷	سن
۰/۰۳۳	۲/۱۴۲		۰/۱۳۴	۰/۰۶۲	بحran‌زدگی عقیدتی

۳- یافته‌های مربوط به سؤال سوم در خصوص متغیرهای پیش‌بینی کننده جنسیت و سن و منزلت‌های هویت عقیدتی با متغیر ملاک تمایز احساسات. در جدول‌های شماره (۶ و ۷) نتایج بررسی وزن منزلت هویت یافته‌گی عقیدتی و جنسیت را در پیش‌بینی مؤلفه تمایز احساسات نشان داده شده است:

جدول ۶: خلاصه تحلیل واریانس و مدل رگرسیون رابطه تمایز احساسات با منزلت‌های هویت یافته‌گی عقیدتی و جنسیت

معناداری	R ² تغذیل شده	'ΔR	R	F	درجه آزادی	مدل	
۰/۰۰۱	۰/۰۴۶	۰/۰۵۰	۰/۲۲۴	۱۱/۶۱۲	۱ ۲۲۰ ۲۲۱	رگرسیون باقیمانده کل	جنسیت
۰/۰۰۰۱	۰/۰۷۲	۰/۰۳۰	۰/۲۸۳	۹/۵۳۶	۲ ۲۱۹ ۲۲۱	رگرسیون باقیمانده کل	هویت یافته‌گی عقیدتی

با توجه به یافته‌های جدول شماره (۶) ارتباط متغیرهای ملاک با متغیر پیش‌بین تمایز احساسات معنادار است؛ متغیر جنسیت به نفع دختران ۵ درصد تغییرات متغیر ملاک را به طور معنادار تبیین می‌کند و متغیر هویت یافته‌گی عقیدتی این میزان را به اندازه ۳ درصد افزایش داده است.

جدول ۷: ضرایب استاندارد تحلیل رگرسیون تمایز احساسات بر اساس مدل هویت یافته‌گی عقیدتی و هویت یافته‌گی عقیدتی و جنسیت

معناداری	t	Beta	SE	B	مدل
۰/۰۰۱	۱۵/۳۱۰		۲/۵۳۳	۳۸/۷۷۷	عدد ثابت هویت یافته‌گی عقیدتی
	۲/۹۱۸	۰/۱۹۳	۰/۰۷۲	۰/۲۰۹	
۰/۰۰۰۱	۱۴/۷۱۷		۲/۸۴۲	۴۱/۸۱۹	عدد ثابت هویت یافته‌گی عقیدتی جنسیت
	۲/۷۹۴	۰/۱۸۳	۰/۰۷۱	۰/۱۹۹	
	-۲/۲۸۰	-۰/۱۵۰	۰/۰۸۴۵	-۱/۹۲۷	

۴- یافته‌های مربوط به سؤال چهارم در خصوص متغیرهای پیش‌بینی کننده جنسیت و سن و منزلت‌های هویت عقیدتی با متغیر ملاک بازسازی خلقی. در جداول‌های شماره (۸ و ۹) نتایج بررسی وزن جنسیت را در پیش‌بینی مؤلفه بازسازی خلقی نشان داده شده است:

جدول ۸: خلاصه تحلیل واریانس و مدل رگرسیون رابطه بازسازی خلقی با منزلت‌های هویت یافته‌گی عقیدتی و جنسیت

معناداری	R ² تغذیل شده	R ²	R	F	درجه آزادی	مجذور مربعات	مدل	
۰/۰۰۱	۰/۰۴۱	۰/۰۴۵	۰/۲۱۲	۱۰/۳۵۴	۱ ۲۲۰ ۲۲۱	۹۹/۶۴ ۲۱۱۷/۳۴ ۲۲۱۶/۹۹	رگرسیون باقیمانده کل	جنسیت

**جدول ۹: ضرایب استاندارد و غیر استاندارد تحلیل رگرسیون بازسازی خلقی
بر اساس مدل هویت یافته‌گی عقیدتی و جنسیت**

معناداری	t	Beta	SE	B	مدل
.۰۰۰۱	۳۳/۲۳۰		.۰/۶۲۹	۲۰/۹۰۶	عدد ثابت
.۰۰۱	-۳/۲۱۸	-.۰/۲۱۲	.۰/۴۲۷	-۱/۳۷۲	جنسیت

نتایج جدول‌های شماره (۸ و ۹) نشان می‌دهد فقط عامل جنسیت آن هم به نفع دختران پیش‌بینی کننده بازسازی خلقی است.

نتایج بررسی ارتباط منزلت‌های هویت بین شخصی با مؤلفه‌های هوش هیجانی به کمک ضریب همبستگی پیرسون در جدول شماره (۱۰) گزارش شده است.

جدول ۱۰: ضریب‌های همبستگی بین منزلت‌های هویت بین شخصی و مؤلفه‌های هوش هیجانی

بازسازی خلقی	تمایز احساسات	توجه به احساسات	موزعه‌های هوش هیجانی	منزلت‌های هویت
				سروزدگی بین شخصی
-.۰/۰۳	-.۰/۰۷	.۰/۱۶°		دنباله‌روی بین شخصی
-.۰/۰۲	-.۰/۱۲	.۰/۰۷		بحran زدگی بین شخصی
.۰/۰۶	.۰/۱۸**	.۰/۱۶°		هویت یافته‌گی بین شخصی
.۰/۱۷**	.۰/۲۵**	.۰/۰۱		

*p<0.05 **p<0.01

چنان‌که در جدول شماره (۱۰) مشاهده می‌شود در میان مؤلفه‌های هوش هیجانی، توجه به احساسات تنها با منزلت سروزدگی بین شخصی به شکل معنادار ارتباط دارد، تمایز احساسات با منزلت‌های بحران‌زدگی و هویت یافته‌گی ارتباط معنادار دارد و بازسازی خلقی تنها با هویت یافته‌گی بین شخصی به شکل معنادار ارتباط دارد.

۵- یافته‌های مربوط به سؤال پنجم در خصوص متغیرهای پیش‌بینی کننده جنسیت و سن و منزلت‌های هویت بین شخصی با متغیر ملاک توجه به احساسات در جدول‌های شماره (۱۱ و ۱۲) ارائه شده است. جدول‌های (۱۱ و ۱۲) نتایج بررسی وزن منزلت هویت سروزدگی بین شخصی و دو متغیر سن و جنس را در پیش‌بینی مؤلفه توجه به احساسات نشان می‌دهد:

جدول ۱۱: خلاصه تحلیل واریانس و مدل رگرسیون رابطه توجه به احساسات با جنسیت، سن و هویت سردرگمی بین شخصی

معناداری	R ^۲ تعدیل شده	ΔR ^۲	R	F	درجه آزادی	مدل	
۰/۰۰۰۱	۰/۰۷۵	۰/۰۸۰	۰/۲۸۲	۱۹/۰۱۶	۱ ۲۲۰ ۲۲۱	رگرسیون باقیمانده کل	جنسیت
۰/۰۰۰۱	۰/۰۹۵	۰/۰۲۴	۰/۳۲۲	۱۲/۶۳۴	۲ ۲۱۹ ۲۲۱	رگرسیون باقیمانده کل	
۰/۰۰۰۱	۰/۱۱۵	۰/۰۲۴	۰/۳۵۷	۱۰/۰۹۲	۳ ۲۱۸ ۲۲۱	رگرسیون باقیمانده کل	
						سردرگمی بین شخصی	

با توجه به یافته‌های جدول شماره (۱۱) ارتباط تمام متغیرهای ملاک با متغیر پیش‌بین توجه به احساسات معنادار است؛ متغیر جنسیت به نفع دختران ۸ درصد تغییرات متغیر ملاک را به طور معنادار تبیین می‌کند و متغیرهای سن و سردرگمی بین فردی هریک به اندازه ۲ درصد این میزان را افزایش می‌دهند.

جدول ۱۲: ضرایب استاندارد تحلیل رگرسیون تمایز احساسات بر اساس مدل جنسیت، جنسیت و سن، جنسیت، سن و سردرگمی بین شخصی

معناداری	t	Beta	SE	B	مدل
۰/۰۰۰۱	۴۳/۳۸۸		۱/۰۲۶	۴۴/۰۱۵	عدد ثابت جنسیت
۰/۰۰۰۱	-۴/۳۶۱	-۰/۲۸۲	۰/۶۹۶	-۳/۰۳۳	
۰/۰۰۰۱	۱۷/۵۲۱		۲/۲۶۲	۳۹/۶۳۲	عدد ثابت جنسیت سن
۰/۰۰۰۱	-۴/۴۳۴	-۰/۲۸۴	۰/۶۸۸	-۳/۰۵۱	
۰/۰۱۷	۲/۴۱۵	۰/۱۵۵	۰/۱۳۲	۰/۳۱۸	
۰/۰۰۰۱	۱۳/۵۷۸		۲/۶۶۰	۳۶/۱۲۲	عدد ثابت جنسیت سن سردرگمی بین شخصی
۰/۰۰۰۱	-۴/۳۶۱	-۰/۲۷۶	۰/۶۸۱	-۲/۹۷۱	
۰/۰۱۱	۲/۵۵۵	۰/۱۶۲	۰/۱۳۰	۰/۳۳۳	
۰/۰۱۶	۲/۴۳۷	۰/۱۵۵	۰/۰۶۵	۰/۱۵۸	

۶- یافته‌های مربوط به سؤال ششم مبنی بر پیش‌بینی کنندگی جنسیت، سن و منزلت‌های هویت بین شخصی با متغیر ملاک تمایز احساسات. جدول‌های شماره (۱۳ و ۱۴) نتایج بررسی

وزن منزلت هویت یافته‌گی بین شخصی و دو متغیر جنسیت و سن را در پیش‌بینی مؤلفه تمایز احساسات نشان می‌دهد:

جدول ۱۳: خلاصه تحلیل واریانس و مدل رگرسیون رابطه تمایز احساسات با منزلت یافته‌گی بین شخصی و دو متغیر جنسیت و سن

معناداری	R ² تعدیل شده	ΔR ²	R	F	درجه آزادی	مدل	
۰/۰۰۰۱	۰/۰۵۹	۰/۰۶۳	۰/۲۵۱	۱۴/۷۳۵	۱ ۲۲۰ ۲۲۱	رگرسیون باقیمانده کل	هویت یافته‌گی بین شخصی
۰/۰۰۰۱	۰/۰۹۳	۰/۰۳۹	۰/۳۱۹	۱۲/۳۶۷	۲ ۲۱۹ ۲۲۱	رگرسیون باقیمانده کل	جنسیت
۰/۰۰۰۱	۰/۱۰۵	۰/۰۱۶	۰/۳۴۳	۹/۶۷۵	۳ ۲۱۸ ۲۲۱	رگرسیون باقیمانده کل	سن

با توجه به یافته‌های جدول شماره (۱۳) ارتباط تمام متغیرهای ملاک با متغیر پیش‌بین تمایز احساسات معنادار است؛ متغیر هویت یافته‌گی ۶ درصد تغییرات متغیر ملاک را به طور معنادار تبیین می‌کند و متغیرهای جنسیت به نفع دختران و سن هر یک به ترتیب به اندازه ۳ درصد و ۱ درصد این میزان را افزایش می‌دهند.

جدول ۱۴: ضرایب استاندارد و غیر استاندارد تحلیل رگرسیون تمایز احساسات بر اساس مدل هویت یافته‌گی بین شخصی، هویت یافته‌گی بین شخصی و جنسیت، هویت یافته‌گی بین شخصی، جنسیت و سن

معناداری	t	Beta	SE	B	مدل
۰/۰۰۰۱	۱۳/۱۳۸		۲/۱۰۰	۲۷/۵۹۶	عدد ثابت هویت یافته‌گی بین شخصی
۰/۰۰۰۱	۳/۸۳۹	۰/۲۵۱	۰/۰۵۷	۰/۲۱۹	
۰/۰۰۰۱	۱۳/۲۲۸		۲/۳۴۷	۳۱/۰۴۲	عدد ثابت هویت یافته‌گی بین شخصی
۰/۰۰۰۱	۳/۵۳۸	۰/۲۲۸	۰/۰۵۶	۰/۲۰۰	
۰/۰۰۲	-۳/۰۷۲	-۰/۱۹۸	۰/۶۳۹	-۱/۹۶۲	جنسیت
۰/۰۰۰۱	۹/۲۵۱		۲/۹۶۳	۲۷/۴۰۶	عدد ثابت هویت یافته‌گی بین شخصی
۰/۰۰۰۱	۳/۵۳۹	۰/۲۲۷	۰/۰۵۶	۰/۱۹۸	
۰/۰۰۲	-۳/۱۱۶	-۰/۲۰۰	۰/۶۳۵	-۱/۹۷۷	
۰/۰۴۸	۱/۹۸۹	۰/۱۲۷	۰/۱۲۱	۰/۲۴۰	

۷- یافته‌های مربوط به سؤال هفتم مبنی بر پیش‌بینی کنندگی جنسیت، سن و منزلت‌های هویت بین شخصی با متغیر ملاک بازسازی خلقی. جدول‌های شماره (۱۵ و ۱۶) نتایج بررسی وزن منزلت هویت یافته‌گی بین شخصی و جنسیت را در پیش‌بینی مؤلفه بازسازی خلق نشان می‌دهد:

جدول ۱۵: خلاصه تحلیل واریانس و مدل رگرسیون

رابطه بازسازی خلق و خوی با منزلت یافته‌گی بین شخصی و متغیر جنسیت

معناداری	R ^۲ تغییر شده	ΔR ^۲	R	F	درجه آزادی	مدل	
۰/۰۰۰۱	۰/۰۵۲	۰/۰۵۷	۰/۲۳۸	۱۳/۱۸۴	۱ ۲۲۰ ۲۲۱	رگرسیون با قیمانده کل	هویت یافته‌گی بین شخصی
۰/۰۰۰۱	۰/۰۶۶	۰/۰۷۵	۰/۲۷۴	۸/۸۵۹	۲ ۲۱۹ ۲۲۱	رگرسیون با قیمانده کل	جنسیت

با توجه به یافته‌های جدول شماره (۱۵) ارتباط تمام متغیرهای ملاک با متغیر پیش‌بین بازسازی خلقی معنادار است؛ متغیر هویت یافته‌گی ۵ درصد تغییرات متغیر ملاک را به طور معنادار تبیین می‌کند و متغیر جنسیت به نفع دختران به اندازه ۷ درصد این میزان را افزایش می‌دهند.

جدول ۱۶: ضرایب استاندارد و غیراستاندارد تحلیل رگرسیون بازسازی خلقی بر اساس مدل

هویت یافته‌گی بین شخصی و مدل هویت یافته‌گی بین شخصی و جنسیت

معناداری	t	Beta	SE	B	مدل
۰/۰۰۰۱	۱۳/۲۴۵		۲/۷۳۶	۳۶/۲۴۵	عدد ثابت هویت یافته‌گی بین شخصی
	۳/۶۳۱	۰/۲۳۸	۰/۰۷۴	۰/۲۷۰	
۰/۰۰۰۱	۱۲/۷۱۷		۳/۰۹۲	۴۹/۳۲۲	عدد ثابت هویت یافته‌گی بین شخصی جنسیت
	۳/۳۹۹	۰/۲۲۲	۰/۰۷۴	۰/۲۵۳	
	-۲/۰۸۲	-۰/۱۳۶	۰/۸۴۲	-۱/۷۵۲	

بحث و نتیجه‌گیری

سؤال اول پژوهش در خصوص همبستگی منزلت‌های هویت عقیدتی و بین شخصی با مؤلفه‌های هوش هیجانی حاکی از همبستگی توجه به احساسات با همه منزلت‌های هویت جزء

هویت یافتنگی عقیدتی بود. تمایز احساسات فقط با هویت یافتنگی عقیدتی رابطه معنی دار داشت. بازسازی خلقی با هیچکدام از منزلت‌های عقیدتی همبستگی نشان نداد. رابطه مؤلفه‌های هوش هیجانی با منزلت‌های بین شخصی نیز نشان‌دهنده همبستگی مثبت سردرگمی و بحران‌زدگی با توجه به احساسات و همبستگی مثبت بحران‌زدگی و هویت یافتنگی با تمایز احساسات بود. بازسازی خلقی فقط با هویت یافتنگی رابطه مثبت را نشان داد. این یافته مشخص می‌کند که تمایز احساسات با هویت یافتنگی بین شخصی و عقیدتی رابطه مثبت دارد. افراد هویت یافته بهتر می‌توانند احساسات خود و دیگران را از یکدیگر تمیز دهند.

رابطه منزلت‌های هویت عقیدتی و جنسیت و سن دانشآموزان با سه زیرمقیاس هوش هیجانی مورد مطالعه قرار گرفت. یافته‌های مربوط به سؤال دوم با استفاده از رگرسیون گام‌به‌گام نشان داد که متغیرهای پیش‌بین به ترتیب جنسیت به نفع دختران با بیشترین درصد تبیین کنندگی (۸ درصد)، دنباله‌روی عقیدتی و سن و بحران‌زدگی عقیدتی به ترتیب پیش‌بینی کننده‌های توجه به احساسات بودند. این متغیرها در مجموع ۱۷ درصد توجه به احساسات را پیش‌بینی کردند. این یافته که بین هویت یافتنگی عقیدتی و توجه به احساسات رابطه به‌دست نیامد قابل انتظار نبود. یافته‌های مربوط به سؤال سوم نشان داد که متغیرهای پیش‌بین تمایز احساسات توسط و جنسیت با ۵ درصد و هویت یافتنگی با ۳ درصد به ترتیب پیش‌بینی کننده‌ها بودند. نکته جالب این است که افراد هویت یافتنگی در تمایز احساسات نسبت به منزلت‌های دیگر عملکرد بهتری داشتند. یافته‌های مربوط به سؤال چهارم در خصوص رابطه جنسیت و سن و منزلت‌های هویت عقیدتی نشان داد که فقط عامل جنسیت با ۴/۵ درصد پیش‌بینی کنندگی به نفع دختران رابطه داشت.

رابطه منزلت‌های هویت بین شخصی و جنسیت و سن دانشآموزان با سه زیرمقیاس هوش هیجانی در سؤالات پنجم، ششم و هفتم مورد بررسی قرار گرفت. مورد مطالعه قرار گرفت. یافته‌های مربوط به سؤال پنجم در مورد پیش‌بینی توجه به احساسات توسط منزلت‌های هویت بین شخصی نشان داد جنسیت به نفع دختران ۸ درصد و سن و سردرگمی بین شخصی ۲ درصد از متغیر ملأک را پیش‌بینی کردند. در توجه به احساسات جنسیت بیشترین عامل پیش‌بینی کننده است. یافته‌های مربوط به سؤال ششم در مورد پیش‌بینی تمایز احساسات توسط منزلت‌های هویت

بین شخصی نشان داد هویت یافتنگی بین شخصی ۶ درصد و جنسیت ۳ درصد و سن ۱ درصد سردرگمی بین شخصی ۲ درصد از متغیر ملاک را پیش‌بینی می‌کند. یافته‌های مربوط به سؤال هفتم در مورد پیش‌بینی بازسازی خلقی توسط متغیرهای پیش‌بین نشان داد، جنسیت ۷ درصد و هویت یافتنگی بین شخصی ۵ درصد رابطه را تبیین می‌کند. به طور کلی عامل جنسیت در هوش هیجانی نقش قابل توجهی را ایفا می‌کند. همچنین با افزایش سن نیز نقش اندکی را به عهده داشت. در این پژوهش تلاش شد با توجه به اندک بودن پژوهش در زمینه رابطه تحول هویت و نیز منزلت‌های هویت با زیرمقیاس‌های هوش هیجانی این دو سازه با یکدیگر در ارتباط گذاشته شود. نتایج این پژوهش نشان داد که عامل جنسیت آن هم به نفع دختران پیش‌بینی کننده قابل توجهی برای سه زیرمقیاس توجه به احساسات، تمایز احساسات و بازسازی خلقی بودند. در مقایسه منزلت‌های هویت عقیدتی و بین شخصی، هویت بین شخصی توانایی پیش‌بینی کننده‌گی بیشتری را داشت. موضوع هوش هیجانی از جمله موضوعاتی جدیدی است که روانشناسان می‌کوشند با آموزش توانش‌های هوش هیجانی افراد، تلاش می‌کنند ادراک، فهمیدن، کاربرد و مدیریت هیجان را در ارتباط با خودشان و دیگران افزایش دهند برای مثال به مول (۲۰۱۲) و شوته، مالوف و ثورستینسون (۲۰۱۳) مراجعه شود. در این پژوهش تلاش شد تا رابطه این دو مفهوم علمی با یکدیگر سنجیده شود. همان‌طور که انتظار می‌رفت بین منزلت‌های هویت بین شخصی و زیرمقیاس‌های هوش هیجانی رابطه وجود داشت. در این زمینه جنسیت نیز نقش قابل توجهی داشت. در برنامه‌های مداخله‌ای آموزش هوش هیجانی توجه به منزلت‌های هویتی می‌تواند کمک کننده یا شد.

پی‌نوشت‌ها:

1- exploration	2- commitment
3- emotional intelligence	4- monitor
5- appraisal and expression of emotion	6- regulation of emotion
7- utilization of emotion	8- ability
9- emotional facilitation of thinking	10- relational support
11- alexithymia	12- Extended Objective Measure of Ego Identity Status-2
13- Trait Meta-Mood Scale	

منابع و مأخذ فارسی:

قبری، نیکزاد؛ آزادفلاح، پرویز؛ رسول‌زاده طباطبایی، کاظم و فرهادی، مهران. (۱۳۸۵). رابطه هوش هیجانی و سبک‌های دلستگی با احساس غربت. *تازه‌های علوم شناختی*، سال ۱، شماره ۱.

رحیمی‌نژاد، عباس. (۱۳۷۹). بررسی تحولی هویت و رابطه آن با حرمت خود و حالت اضطراب در دانشجویان دوره کارشناسی. رساله دوره دکترای روانشناسی. دانشگاه تربیت مدرس.

رحیمی‌نژاد، عباس. (۱۳۹۳). ویژگی‌های روانسنجی پرسشنامه سنجش عینی متزلت هویت من در نوجوانان. *روانشناسی معاصر*. ۹(۲)، ۴۹-۶۲.

مشهدی، علی؛ سلطانی شورباخورلو، اسماعیل و رزم‌جویی، رودابه. (۱۳۸۹). رابطه هوش هیجانی و نشانه‌های اختلال مرزی. *محله اصول بهداشت روانی*. سال ۱۲(۱)، ۳۹۰-۳۹۹.

منابع و مأخذ خارجی:

- Årseth, A.K., Kroger, J., Martinussen, M., & Marcia, J.E. (2009). Meta-analytic studies of identity status and the relational issues of attachment and intimacy. *Identity: An International Journal of Theory and Research*, 9, 1-32.
- Austin, E.J., Saklofske, D.H., & Egan, V. (2005). Personality, well-being and health correlates of trait emotional intelligence. *Personality and Individual differences*, 38(3), 547-558.
- Badri, M., Ahmad, K.I. and Ghaderi, D. (2013). The relationship between emotional intelligence and spiritual intelligence with identity achievement styles in the girls of second grade in high school in Tehran in 2012-2013. *Scholars Research Library, Annals of Biological Research*, 4(10):75-78
- Berzonsky, M. D., Macek , P.,& Nurmi, J-E.(2003). Interrelationships Among Identity Process, Content, and Structure: A Cross-Cultural Investigation. *Journal of Adolescent Research*, Vol. 18 No. 2,112-130.
- Crocetti, E., Klimstra, T., Keijsers, L., Hale, W.W., I.I.I., & Meeus, W. (2009a). Anxiety trajectories and identity development in adolescence: A five-wave longitudinal study. *Journal of Youth and Adolescence*, 38, 839-849.
- Erikson, E.H. (1963). *Child and society (2nd edition)*. New York : Penguin Books Ltd, Harmondsworth
- Erikson, E.H. (1968). *Youth identity and crisis*. London: Faber and Faber.

- Gardner, K., & Qualter, P. (2009). Emotional intelligence and borderline personality disorder, *Personality and Individual Differences*, 47, 94-98.
- Graf, S.C., Mullis, R.L., & Mullis, A.K. (2008). Identity formation of United States American and Asian Indian adolescents. *Adolescence*, 43, 57-69.
- Hall, P.S. & Brassard, M.R. (2008). Relational Support as a Predictor of Identity Status in an Ethnically Diverse Early Adolescent Sample. *The Journal of Early Adolescence*. Volume 28 Number 1 ,92-114.
- Jonker, C.S., & Vosloo, C. (2008). The psychometric properties of the Schutte Emotional Intelligence Scale: empirical research. *SA Journal of Industrial Psychology*, 34(2), 21-30.
- Kroger, J., Martinussen, M., & Marcia, J. (2010). Identity status change during adolescence and young adulthood: A metaanalysis. *Journal of Adolescence*, 33, 683-698.
- Marcia, J.E. (1966). Development and validation of ego identity status. *Journal of Personality and Social Psychology*, 3, 551-558.
- Marcia, J.E. (1980). *Identity in adolescence in Handbook of adolescent psychology*. (ed. by Adelson. J, 1980). New York: John Willy and Sons.
- Maul, A. (2012). The validity of the Mayer-Salovey-Caruso Emotional Intelligence Test (MSCEIT) as a measure of emotional intelligence. *Emotion Review*, 4, 1-9.
- Palmer, B.R., Manocha, R., Gignac, G., & Stough, C. (2003). Examining the factor structure of the Bar-On Emotional Quotient Inventory with an Australian general population sample. *Personality and Individual Differences*, 35(5), 1191-1210.
- Śmieja, M., Orzechowski, J., & Stolarski, M.S. (2014). *TIE: an ability test of emotional intelligence*. e103484.
- Salovey, P., & Mayer, J.D. (1990). Emotional intelligence. *Imagination, Cognition and Personality*, 9, 185-211.
- Schutte, N.S., Malouff, J.M., Hall, L.E., Haggerty, D.J., Cooper, J.T., Golden, C.J., & Dornheim, L. (1998). Development and validation of a measure of emotional intelligence. *Personality and individual differences*, 25(2), 167-177.
- Zimmermann, P., & Becker-Stoll, F. (2002). Stability of attachment representations in adolescence-the influence of ego-identity status. *Journal of Adolescence*, 25, 107-124.